

The State of Punjab and another v. Hardial Singh and others (R. P. Sethi, J.)

ਮਾਨਯੋਗ ਆਰ ਪੀ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਆਰ ਐਲ ਆਨੰਦ ਜੇ. ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1992 ਦਾ ਐਲ ਪੀਏ ਨੰਬਰ 275।

11 ਮਾਰਚ, 1996

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। 1950 - ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 226—ਰੈਗੂਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ— ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ—ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ—ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਸਿਰਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕੁਝ ਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮਾਯੋਜਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਇਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਅਡਜਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਅਤੇ ਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(ਪਰਾ ੫)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਆਰਟੀਕਲ 14 - ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ - ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੮)

ਐਸ.ਐਸ.ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਐਡੀ. ਏ.ਜੀ.ਪੰਜਾਬ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਨਿਰਣਾ

ਆਰਪੀ ਸੇਠੀ, ਜੇ.

(1) “ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਭਰਤੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ! “ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ” ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ

ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸੀ। ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਕੀਮ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ" ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(2) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 6 ਜੂਨ, 1986 ਅਤੇ 30 ਮਈ, 1988 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ, ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਰ. ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ:

“ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਬਰੇਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤਨਖਾਹ ਸੋਧ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਜਨਰਲ 1 ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਰਲਾ ਸੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

30 ਜੂਨ ਤੱਕ ਰੈਗੂਲਰ ਸਕੇਲ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ। ਅੱਜ ਤੋਂ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 1991 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ, 2049।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਕੀਮ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ /, - ਰੁ. 'ਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ। 1,000

(3) ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਦਲੀਲ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ- ਭਗਵਾਨ ਦੋਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਰਾਜ ਵੀਪੀ ਬਨਾਮ ਜੇਪੀ ਚੌਰਸੀਆ (2), ਐਸਪੀ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਟੀਜੇਓਲ (3), ਅਤੇ 'ਗ੍ਰਹਿ ਕਲਿਆਣ ਕੇਂਦਰ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿ' ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। UOI (4), ਸਿਟੋ 'ਤੇ ਆਇਆ: -

"ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ

The State of Punjab and another v. Hardial Singh and others (R. P. Sethi, J.)

ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮਤ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਰੋਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਭਰੋਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ”

(4) ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਗੂਲਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

- (2) ਏਆਈਆਰ 1939 ਐਸਸੀ 19.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1990 ਐਸਸੀ- 334.
- (4) ਏਆਈਆਰ 1991 ਐਸਸੀ 1173

ਜਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਉਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਲਈ ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

(5) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਕੀਮ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੋਗ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕੁਝ ਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮਾਯੋਜਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ - ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਯੋਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਅਤੇ ਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ.

(6) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਫਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ' ਲਾਗੂ ਕੇਬਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਐਨਸੀ ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸੁਧਾਲਕਰ, ਜੇ.

ਬੀ ਐਸ ਗੁਰਾਇਆ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਸ।—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1993 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 4899 .

1 ਮਾਰਚ, 1996

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਆਰਟੀਕਲ 226/227— ਆਰਮੀ ਰੂਲਜ਼, 1970— ਨਿਯਮ 14 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ— ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ। ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਓ

The State of Punjab and another v. Hardial Singh and others (R. P. Sethi, J.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ